

**STEUNPUNT
WERK**

Vlaanderen
is werk

Vallen, opstaan en weer doorgaan?

De weg naar de
arbeidsmarkt van jongeren in
een NEET-situatie vanuit
begeleidersperspectief.

Pieter-Jan De Graeve

Pieter-jan.degraeve@jint.be

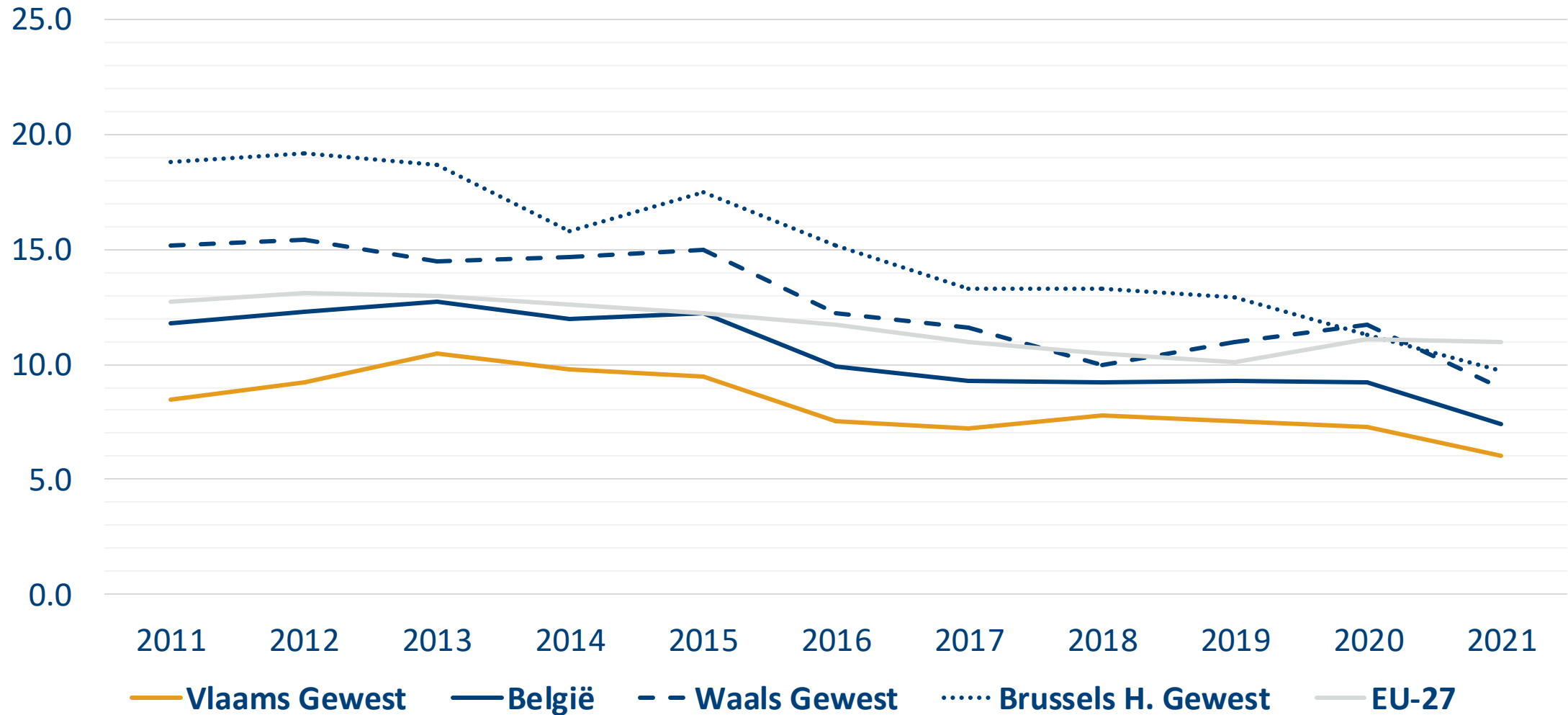
Context – Jongeren in een NEET-situatie

- Definitie heeft betrekking op jongeren die
 - Geen onderwijs volgen
 - Niet werken
 - Geen opleiding volgen
- Deze situatie is
 - Onvrijwillig
 - Geen onderdeel van een persoonlijk project

Context – ‘valse’ NEET-situaties

Context – Jongeren in een NEET-situatie (15-24)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium) EAK, Eurostat LFS (Bewerking Steunpunt Werk)

Context – Profielkenmerken NEET-categorie (VI.)

	15-24 jaar		25-29 jaar		15-29 jaar	
	NEET	Totale populatie	NEET	Totale populatie	NEET	Totale populatie
Geslacht						
Man	53,0	51,1	41,6	50,3	47,9	50,8
Vrouw	47,0	48,9	58,4	49,7	52,1	49,2
Onderwijsniveau						
Kort	42,4	42,2	34,2	10,9	38,7	30,9
Midden	41,9	41,0	40,7	38,9	41,3	40,3
Hoog	15,8	16,7	25,1	50,1	19,9	28,8
Geboorteland						
Geboren in België	84,2	91,0	68,0	85,6	77,0	89,0
Geboren in EU-28 (excl. België)	nb	4,1	nb	6,3	nb	4,9
Geboren buiten EU-28	13,3	4,9	25,0	8,1	18,5	6,1
Arbeidshandicap						
Hinder	15,0	4,8	27,6	5,6	20,2	5,1
Geen hinder	85,0	95,2	72,4	94,4	79,8	94,9
Leeftijd						
15-24 jaar					55,3	63,8
25-29 jaar					44,7	36,2

Bron: Penders, I., De Graeve, P.-J., & Vansteenkiste, S. (2020). Vlaamse NEET-jongeren in beeld: kwetsbare groepen onder de radar. *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt Werk*, 30(2), 10-20. Steunpunt Werk / Uitgeverij Acco.

Context – Profielkenmerken NEET-categorie (VI.)

	15-24 jaar		25-29 jaar		15-29 jaar	
	NEET	Totale populatie	NEET	Totale populatie	NEET	Totale populatie
Geslacht						
Man	53,0	51,1	41,6	50,3	47,9	50,8
Vrouw	47,0	48,9	58,4	49,7	52,1	49,2
Onderwijsniveau						
Kort	42,4	42,2	34,2	10,9	38,7	30,9
Midden	41,9	41,0	40,7	38,9	41,3	40,3
Hoog	15,8	16,7	25,1	50,1	19,9	28,8
Geboorteland						
Geboren in België	84,2	91,0	68,0	85,6	77,0	89,0
Geboren in EU-28 (excl. België)	nb	4,1	nb	6,3	nb	4,9
Geboren buiten EU-28	13,3	4,9	25,0	8,1	18,5	6,1
Arbeidshandicap						
Hinder	15,0	4,8	27,6	5,6	20,2	5,1
Geen hinder	85,0	95,2	72,4	94,4	79,8	94,9
Leeftijd						
15-24 jaar					55,3	63,8
25-29 jaar					44,7	36,2

Bron: Penders, I., De Graeve, P.-J., & Vansteenkiste, S. (2020). Vlaamse NEET-jongeren in beeld: kwetsbare groepen onder de radar. *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt Werk*, 30(2), 10-20. Steunpunt Werk / Uitgeverij Acco.

Context – Jongeren in een NEET-situatie

- Kwetsbaarheid op langere termijn
 - Grotere waarschijnlijkheid om in werkloosheid of niet-beroepsactiviteit te komen
- Belangrijk om de afstand tot de arbeidsmarkt te dichten
- Wat betekent afstand tot de arbeidsmarkt?

Blik van begeleiders

- ‘Vergeten’ lens
- Cruciale en interessante positie
- 23 diepte-interviews
 - Geografische spreading
 - Publieke dienstverleningen en vzw’s
 - Begeleiding van jongeren staat centraal

Jongeren hebben een afstand tot de arbeidsmarkt

- Randvoorwaarden
- Multiproblematiek
- Mentale ruimte
- Zelfvertrouwen en zelfbeeld

“De grootste problemen zijn volgens mij dat velen door hun thuissituatie of financiële situatie in een soort van overlevingsmodus zitten waardoor, bij wijze van spreken, de bandbreedte die vrij is om te zoeken naar werk, beperkt is.”

De arbeidsmarkt heeft een afstand tot jongeren

- Drempels
 - **Complexiteit**

“Wat is VDAB? Wat is een uitkering? Wat is een interimkantoor? Hoe werkt dat?’ Soms gaan er twee of drie gesprekken over om die uitleg eens volledig te geven van ‘gaan werken’.”

De arbeidsmarkt heeft een afstand tot jongeren

- Drempels
 - Complexiteit
 - Veeleisendheid

“Vergeet niet dat we heel vaak spreken over jongeren met een migratieachtergrond, een laag diploma, mentale problemen. En wat krijg je dan? Weinig kansen. Als ze dan al in die eerste weken om een of andere reden ergens tegen de lamp lopen, dan is dat bij een gewone werkgever direct gedaan. En wat krijg je dan? Een cv waarin korte tewerkstellingen staan.”

De arbeidsmarkt heeft een afstand tot jongeren

- Drempels
 - Complexiteit
 - Veeleisendheid
 - **Discriminatie**

“We moeten eerlijk zijn, soms is er veel discriminatie (...) ook mijn jongeren van Belgische origine worden gediscrimineerd, maar dan niet persé op vlak van huidskleur of etniciteit, maar het feit dat ze behoren tot een bepaalde maatschappelijk kwetsbare groep, dat dat niet echt aanvaard wordt door de arbeidsmarkt.”

Wederzijdse afstand

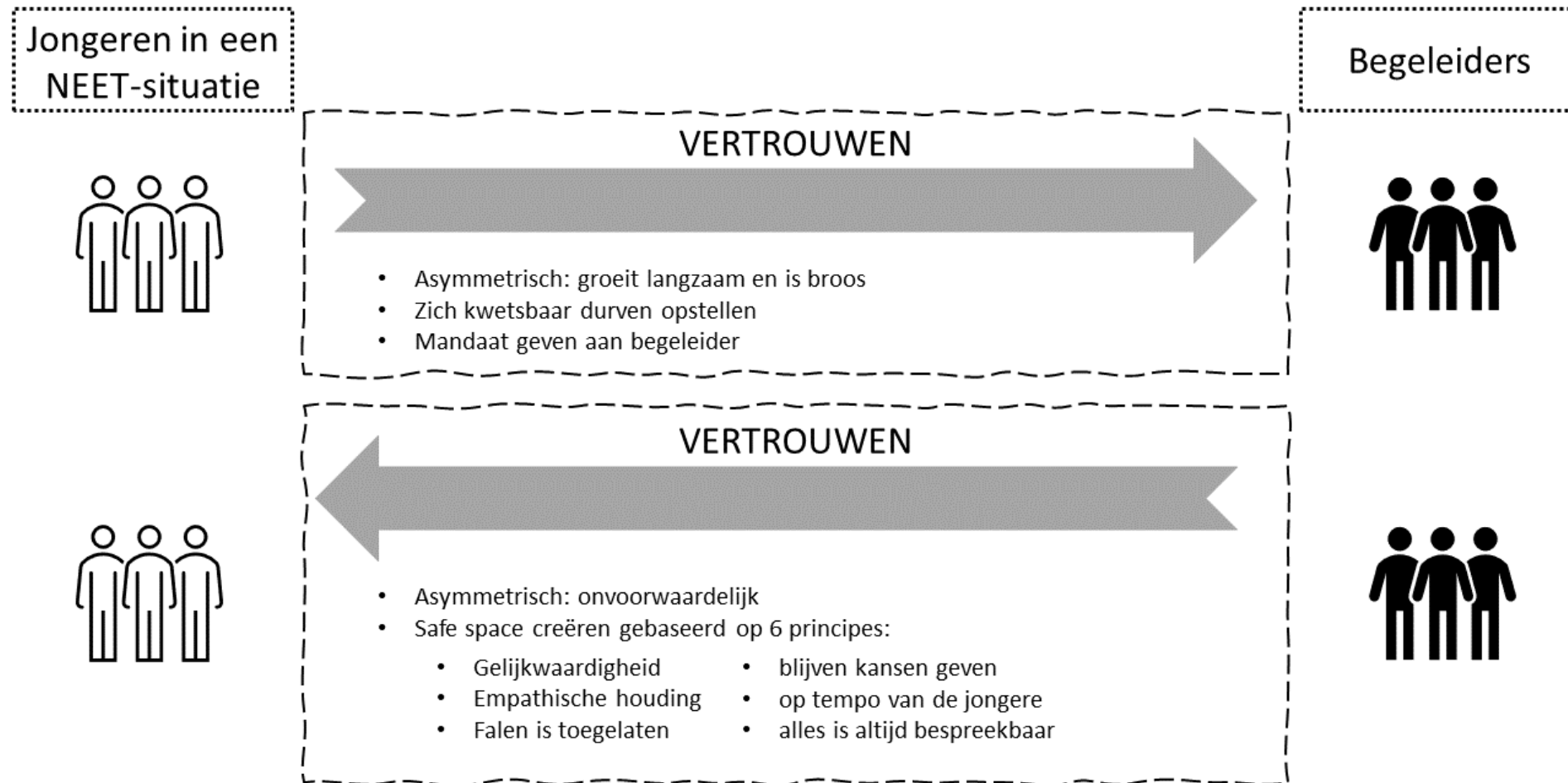
- Wisselwerking tussen randvoorwaarden en drempels
- Beperkte foutenmarge
- Negatieve spiraal
- Vastzitten

“Elke jongere heeft motivatie om iets te doen met zijn leven, maar zijn het helemaal kwijt. Ze hebben op school in een waterval systeem gezeten, hebben heel vaak gehoord dat ze niks bereikt hebben. Dan krijgen ze nog een keer te horen: ‘heb je geen diploma, wat ga je nu doen?’. Daardoor denken ze dat ze niks kunnen. Dat is het meest gehoorde zinnetje op mijn bureau: ‘Ik kan niks’.”

Implicatie wederzijdse afstand

- Jongeren hebben begeleiding nodig...
- ... en de arbeidsmarkt/werkgevers ook
- Preventief beleid

Vertrouwen

Het NEET-statuuat: een ongewenst label in gebruik

- Homogeniseert
- Essentialiseert
- Stigmatiseert
- ... maar we hebben ze nodig
- Inclusief taalgebruik

**STEUNPUNT
WERK**

Vlaanderen
is werk

Pieter-jan.degraeve@jint.be
Sarah.Vansteenkiste@kuleuven.be